

Konserves:	Mængde (Tons)	Værdi (1000 Kr.)
Mælke og Fløde uden særlig Behandling	2 594,1	1 878
Mælke og Fløde kondenseret m. m.	12 316,7	17 876
Tørmælk, Mælkepulver	1 909,6	7 056

I 1945 omfattede Eksporten af Mælkekonserves ialt 3 959 000 kg. Udførselsværdien var 4 936 000 Kr.

(Fortsættes.)

Litteratur.

Haandbog i Kvæghold.

Redigeret af Konsulent *K. M. Andersen*, Axel Hansens Forlag, 720 Sider, rigt illustreret. Indbunden 60 Kr.

Markedet med Haandbøger har trods Papirmangel nærmest været overforsynet i de senere Aar, og det kan derfor nærmest kaldes dristigt at udsende en ny stor Haandbog. Forlag og Forfattere har imidlertid ment, at Landbruget i de kommende Aar vil faa haardt Brug for alle Hjælpeidler — ogsaa de boglige, og med dette som Motivering har man udsendt Bogen. Et Bogkøb kan ogsaa — trods mindre Pengerigelighed — være en fornuftig Udgift for en Landmand, hvis Bogen slides og dens Erfaringer drages til Nytte.

Nu kunde man befrygte, at en Haandbog, der kommer som Nr. 4 eller 5 i Rækken, ikke vilde bringe noget væsentligt nyt af Betydning. Redaktøren og adskillige af de ansete Fagfolk, der har skrevet de enkelte Afsnit, har imidlertid haft en heldig Haand til at aktualisere og forny det gammelkendte Materiale, ligesom en Række nye Emner her for første Gang faar en udførlig Omtale.

Dette gælder f. Eks. Forstander *Fr. Heicks* Artikel om Jordbunds- og Klimaforholdenes Indvirkning paa Afgrødevalget. Forfatteren nævner heri, at der ikke hidtil er taget tilstrækkeligt Hensyn til disse Forhold. Paa samme Linie ligger en Analyse af Kvægholdets Stilling og Betydning i den enkelte Landbrugsbedrift foretaget af Forstander *Johs. Ridder*. En udmærket Redegørelse for Produktionens Størrelse, dens Afhængighed af Priserne m. m.

I et andet Afsnit gør Redaktøren indgaaende Rede for Kvæg-

brugsprodukternes Betydning for Ernæringen og gaar her overbevisende imod den Paastand, at vore Landbrugsvarer er Luxus. Statskonsulent *S. Sørensen* giver en værdifuld Oversigt over Stillingen paa Verdensmarkedet før Krigen, under Krigen og til sidst lidt om Udsigterne for Afsætningen i Fremtiden.

Ny er ogsaa en udførlig Fremstilling af den kunstige Sædoveriøring, dens Udvikling, Organisation og Teknik skrevet af Specialister indenfor Faget. Ligeledes er det første Gang „Staldbedømmelser“ faar en saa udførlig Omtale, som Konsulent *A. Chr. Nielsen* har givet den i Haandbogen.

I en Afhandling om Kontrolforeningerne fremsætter Konsulent *Aage Toft* som sin Mening, at Tiden nu er inde til at kræve 1½ eller 2 Døgns Kontrol i Elitebesætningerne samt at Kontrolassistentgerningen i Hovedsagen bør være en Læretid for unge, vordende Kvægavlere. I Omtalen af Afkomsundersøgelserne foreslaar han, at „De samvirkende danske Landboforeninger“ udgiver en samlet Beretning om Aarets Afkomsundersøgelser som et tiltrængt Supplement til Stambogen. Konsulent *Jens Nielsen*, Karise, fortæller populært og interessant om Nedarvningsforhold og Avlsmetoder, og saa er der naturligvis en udførlig Omtale af de danske Kvægracer, Kvægets Bedømmelse og Foranstaltninger til Kvægavlens Fremme. Da Forfatterne mest er nye Folk, der ikke tidligere har skrevet i tilsvarende Haandbøger, bærer flere af Afsnittene Præg af Fornylse. Ligeftrem fornøjelig — og lærerig for enhver Opdrætter — er Konsulent *Jørgen Franks* Artikel om Korthornskvæget.

Det kan diskuteres, om de 46 Sider Ernæringsfysiologi af Professor *Holger Møllgaard* hører hjemme i en Haandbog for praktiske Landmænd. Det er en Nydelse at læse Afsnittet for den Konsulent og Landbrugslærer, der til daglig arbejder med Spørgsmaalet; men det er nu ikke Hverdagskost for praktiske Landmænd, selv om Fremstillingen er saa klar og overbevisende — og vel ogsaa saa populær — som muligt.

Den praktiske Fodring af Malkekøerne er i gode Hænder hos Forsøgsleder *Eskedal* og Forstander *Dyrbye*. I Konsulent *E. Møldrups* Artikel om Kvægopdrættets Fodring og Pleje — herunder Fedning af Kalve — maa vi anholde en Bemærkning paa Side 448, hvor det hedder: „Derimod vil en almindelig Opdrætning af hel- eller halvstore Foderkalve som Regel være tabgivende“. Og paa Side 449: „Som Regel vil Sødmælkskalve betale sig bedst“. Dette er næppe i Overensstemmelse med Virkeligheden. Foderkalvene andrager antagelig 70—80 pCt. af alle Fedekalve for Tiden, og det er en Mangel, at der ikke findes Foderplaner for disse.

Landbrugslærer *Kr. Pedersen* behandler Fedningen af Stude og Udsætterkøer. Side 507 staar: „Det er nok mest almindeligt, at fuldfede Dyrene paa Stald . . .“ Mon? En Værdiforøgelse paa 25 Øre pr. kg (Side 576) vil vist sjældent kunne opnaas.

Et tankevækkende Afsnit af Forst. *J. K. Jensen* om Selvfor- syningen med Kraftfoder kan nok give Anledning til Diskus- sion, men de rejste Problemer vil trænge sig paa i de kom- mende Aar.

Ypperlige er de 4 Afsnit, der omhandler Kvægets Sundheds- pleje, skrevet af Specialister. Mere delte Meninger vil der an- tagelig være om Arkitekterne *Marius Pedersen* og *R. Rasmus- sens* Behandling af Emnet: Kostaldbygningen. De er bl. a. For- talere for de forholdsvis smalle (og billige?) Bygninger paa 8—10 m i de alm. Gaardbrug, og det hævdes, at Ventilations- skorstenene udføres bedst af Murværk. Men der er Masser af gode Enkeltheder.

Bogen slutter med en Hovedtabel over Fodermidlernes Ind- hold og Næringsværdi udarbejdet af Forstander *Dyrbye*. Denne Tabel lider af samme Fejl som tilsvarende i andre Haand- og Lærebøger, idet der mangler Overensstemmelse med de offi- cielle Tal, som bruges i Kontrolforeningerne. Vi trænger til, at Forsøgslaboratoriet med passende Mellemlum udsender en autentisk Tabel over Fodermidlernes S sammensætning, hvoref- ter alle haver sig at rette.

Det fremførte vil antagelig give Læserne et lille Indtryk af Bogens Form og Indhold. Helhedsindtrykket er godt, og Bogen indtager en smuk Plads i Haandbogsrækken.

Det er ved at blive almindeligt, at hvert Forlag udgiver sin Landbrugshaandbog, og vi kan ikke tilbageholde en Bemærk- ning om, at en saa stor Spredning af Kræfterne maa nedsætte den enkelte Bogs Læsekreds og dermed fordyre Landmandens Faglitteratur i unødig Grad.

L. Lauridsen.